

Interní projekt Správy KRNAP řešící problematiku vybraných invazivních rostlinných druhů

Cíl projektu:

1. získání aktuálních informací o rozšíření vybraných invazivních rostlin po celém území KRNAP - mapování
2. získání souhlasů majitelů pozemků se zásahy proti těmto rostlinám
3. provedení zásahů proti těmto rostlinám na pozemcích ve vlastnictví Správy KRNAP v roce 2013
4. na základě získaných dat vypracovat dlouhodobý projekt snižující vliv invazivních rostlin na KRNAP
5. zvýšení veřejného povědomí o problematice invazivních rostlin, motivace veřejnosti k samoregulaci tohoto problému.

Zdroje

A) Finanční - do doby čerpání prostředků z fondů evropských programů, bude finanční potřeby projektu kryt rozpočet Správy KRNAP v předpokládané výši 0,5 – 1 mil. Kč/rok.

B) Personální - do doby čerpání prostředků z fondů evropských programů, bude personální potřeby projektu pokrývat personál Správy KRNAP:

- TES: mapování, získávání souhlasů, systematická kontrola prováděcích firem
- OOP: metodické vedení, projektování, koordinace, namátková kontrola

1) Získání aktuálních informací o rozšíření vybraných invazivních rostlin po celém území KRNAP - mapování

Mapované druhy: křídlatky - *Reynoutria sp.* (*Rj* – *R. japonica*, *Rs* – *R. sachalinensis*, *Rx* – bez jistoty přesně určeného druhu)
bolševník velkolepý - *Heracleum mantegazzianum* (*Hm*)
netýkavka žláznatá - *Impatiens glandulifera* (*Ig*)
lupina mnoholistá - *Lupinus polyphyllus* (*Lp*)
kolotočnick ozdobný - *Telekia speciosa* (*Ts*)
šťovík alpský - *Rumex alpinus* (*Ra i Ru*)

mapový podklad: jako mapový podklad bude využito orthofotomapy z roku 2012, v měřítku 1: 4 000

- mapový podklad bude dále obsahovat:
 - vrstvu katastru nemovitostí,
 - vrstvu zvýrazněných pozemků v majetku Správy KRNAP
 - vrstvu výsledků mapování vybraných invazivních rostlin ve III. zóně KRNAP a jeho OP z roku 2009 (tato vrstva může strážci posloužit k orientaci, ale vzhledem ke značenému časovému odstupu od jejího pořízení, je nutné provést mapování celého svěřeného úseku)
 - vrstvu pozemků s vyznačením pozemků, kde majitel již vyslovil souhlas/nesouhlas s provedením zásahů v rámci předchozích dopisových akcí

- kontaktní osoby projektu: T. Janata (603 831 765), K. Zábranská (731 533 898)

Postup mapování:

- strážce vždy zaznamenává výskyty rostlin pouze uvnitř svého úseku, nesmí dojít k výskytu duplicit, překryvů dat od sousedních mapovatelů
- strážce do papírového podkladu zakreslí všechny výskyty výše uvedených druhů rostlin (jako pomůcku při identifikaci jednotlivých druhů je možné využít informační leták: Invazivní rostliny v Krkonoších (2010), případně internetové stránky: invazky.krnep.cz nebo časopis Krkonoše JH č.1-6/2010)
- zaznamenány budou výskyty jak ve volné krajině, tak v intravilánech obcí a to i rostliny zjevně pěstěné
- zákresy provede do přidělené papírové mapy a zákres opaří jednoznačným identifikačním číslem (sloupec ČÍSLO)
- pod tímto číslem provede zápis o výskytu do připraveného formuláře (viz. příloha):
 - DRUH - dle seznamu zkratk viz mapované druhy výše
 - ROZLOHA – přibližná rozloha, minimální jednotkou je 1 m²
 - STUPEŇ NEBEZPEČNOSTI – číslo 1 – 5, viz níže
 - LOKALIZACE – údaj usnadňující opětovné vyhledání rostlin v terénu při likvidačních pracích (Př.: pod cestou k čp. 23, okolí el. sloupu, v živém plotě)
 - POZNÁMKA – další doplňující informace, (Př.: zřejmě pěstované, majitel ošetřuje...)
 - MAJITEL (viz též dle zákresů v mapě)
 - SOUHLAS – ANO, majitel vyplnil formulář a se zásahy souhlasí
 - SOUHLAS – NE, majitel vyplnil formulář a se zásahy zásadně nesouhlasí
 - SOUHLAS – PŘEDÁN, majitel formulář převzal, vyplní a zašle poštou
 - NEZASTIŽEN – i po několikeré návštěvě strážce, nebyl majitel zastižen

- u větších ohnisek výskytu je vhodné provést na další poznámkový papír orientační zákres situace
- zvláštní pozornost je třeba věnovat pozemkům přiléhajících k místním komunikacím ohrožených pravidelným výsekem vegetace, který by se mohl právě dotknout i rostlin mapovaných

- takto pořízený záznam bude následně strážcem zakreslen a zapsán do elektronické databáze na mapovém serveru Správy KRNAP (návod k zakreslu bude poskytnut do **15. 5. 2013**)

Stupně nebezpečnosti

Klasifikace porostů je klíčovou činností pro určení nejučinnějšího postupu omezovacích prací. Klasifikace má napomoci charakterizovat nebezpečí konkrétních porostů pro biotu Krkonoš. Toto posléze napomůže při rozhodování o nutnosti zásahu proti konkrétnímu porostu s ohledem na aktuální finanční možnosti. Při nedostatku financí budou zásahy primárně vedeny proti nejnebezpečnější skupině klasifikované stupněm nebezpečnosti č. 1. potažmo č. 2. – 4. Klasifikace bude součástí mapových podkladů a potažmo nově vytvořeného softwaru systému evidence.

1. „Akutní“ – všechny výskytu bolševníku velkolepého, dále mechanicky disturbované porosty ostatních rostlin, fungující jako pravidelný zdroj šíření, umístění v horní části povodí (dle zonace NP), přímo mění charakter biotopu k horšímu;
2. „Hrozící“ - rozrůstající se porosty, v minulosti dlouhodobě cíleně potlačované, blízkost vodotečí, cest, krmelců, obecně významných zdrojů diaspor (sklárky, rumišť), porosty vykazují ideální souběh podmínek s biologii druhu
3. „Stabilní“ – izolovaný nerozrůstající se porost vzdálený běžným cestám šíření (komunikace, vodoteče atp.)
4. „Na ústupu“ – zmenšující se porost s nízkým fitness, např. na pravidelně vhodné obhospodařovaných pozemcích;
5. „Nezvěstný“ – bez nálezu na dříve lokalizovaném stanovišti

Sbíraná data musí být získána a zpracována v takové kvalitě, která zaručí jejich využití při následných pracích najatých firem.

2. Získání souhlasů majitelů pozemků se zásahy proti inv. rostlinám

- již během mapování je vhodné, tam kde je to zřejmé a možné, navázat kontakt s majiteli pozemků dotčených invazí a požádat je o udělení souhlasu s prováděním následných zásahů prostřednictvím přiloženého formuláře (Souhlas vlastníka), (netýká se pozemků ve vlastnictví právnických osob, např: Pozemkového fondu, Správy a údržby silnic, Odborových svazů apod.)

- tento formulář musí strážce doplnit názvem k.ú. a číslem pozemku, dotčeného invazí

- v případě nejasností ohledně vlastnictví přímo v terénu, je nutné využít Mapového serveru Správy KRNAP a zjistit vlastníka z aktuálních dat ČÚZK a pokusit se jej kontaktovat následně, bude-li to nutné i několikrát

- nevyskytuje-li se vlastník v místě svých pozemků během roku vůbec, bude zmapovaný výskyt ve formuláři potažmo v el. databázi opatřen informací: „MAJITEL - NEZASTIŽEN“ (nejpozději budou takto označeny všechny zbylé výskyt do 30. 10. 2013)

- vždy před oslovením, je třeba zkontrolovat, zda již majitel nevyjádřil svůj souhlas/nesouhlas v rámci předchozích dopisových akcí, tuto informaci mapovatel získá z obdržené mapy

- formuláře „Souhlas vlastníka“ vyplněných za asistence strážců, budou předány vedoucímu ÚP, který je předá za každý měsíc sekretářce oddělení ochrany přírody

- formuláře k dotištění, metodika a další informace budou strážcům zaslány e-mailem, nebo budou vyvěšeny na stránkách invazky.krnep.cz
- všechny dokumenty včetně náhradních mapových listů, je možné si vyžádat v papírové formě u K. Zábranské
- aktuální informace, náměty a dotazy budou řešeny individuálně

3. Provedení zásahů proti inv. rostlinám na pozemcích ve vlastnictví Správy KRNAP v roce 2013

- Správa KRNAP hodlá již v průběhu veg. sezóny 2013 zrealizovat zásahy proti invazivním rostlinám na svých pozemcích
- z tohoto důvodu je nutné v první řadě provést revizi výsledků mapování z roku 2009 nejprve na **pozemcích Správy KRNAP**
- za revizi se považuje zkontrolování všech pozemků Správy KRNAP (nejen z roku 2009 označených jako invadovaných) v okrsku strážce a pořízení kompletního záznamu o nalezených výskytech do elektronické databáze viz kapitola 1
- za revizi se nepovažuje zaznamenání rozdílů mezi roky 2009 - 2013
- tato revize musí nejpozději proběhnout do **10. 7. 2013**, aby následně mohli okamžitě proběhnout dopředu rámcově nasmlouvané práce najatých firem
- každý ze strážců oznámí ukončení provedení revize těchto pozemků na kzabranska@krnap.cz
- před zpuštěním likvidačních prací budou strážci informováni o podmínkách, za kterých byly tyto práce zasmluvněny
- strážci budou dále vyzváni ke kontrole provedených prací jejichž výsledky budou opět zaznamenány do el. databáze, případně okamžitě konzultovány s odpovědnou osobou OOP, která bude navíc tyto práce též namátkově kontrolovat
- práce budou od prováděcí firmy převzaty pouze po schválení strážcem daného okrsku
- kontaktní osoby projektu: T. Janata, K. Zábranská

Suma termínů pro TES:

- do 3. 5. OOP dodá papírové mapové podklady pro každého strážce a případně rozveze po ÚP
- 3. – 15. 5. OOP ve spolupráci s IT vypracuje el. databázi pro on-line zákres nalezených výskytů inv. rostlin
- do 15. 5. bude strážcům rozeslán návod na práci s el. databází
- do 30. 5. vyhlášení VŘ na rámcový dodej služby, likvidace inv. Rostlin v KRNAP dle mapování z roku 2009
- do 10. 7. TES provede revizi výskytu invazivních rostlin na pozemcích Správy KRNAP
- od 5. 7. do 30.6. bude probíhat samotná likvidace, kontroly běžné, kontroly namátkové a závěrečné převzetí prací dle podmínek smlouvy s prováděcími firmami
- do 30. 10. 2013 bude ukončeno mapování na všech ostatních pozemcích a všechny záznamy budou zapsány do elektronické databáze